

08.09.2006
2006/00214 -

Kommentarer til avtale om regulering av skader hvor det reises erstatningskrav iht. NS8405 pkt. 10.2., NS3430 pkt. 14.2. eller tilsvarende regler i andre norske standarder.

Begrunnelse for avtaleinngåelse:

Da NS3430 ble vedtatt, var forsikringsbransjen misfornøyd med bestemmelsene om ansvarsforsikring. I regi av FNH (da Forsikringsforbundet) ble det derfor i 1993 inngått en "Avtale om regulering av skader hvor erstatning kan kreves både av skadevoldende underentreprenør og hovedentreprenør, NS3430, pkt. 14.2."

For revisjonen av NS3430 oppnevnte FNH et utvalg som skulle representere forsikringsbransjen overfor det offentlige revisjonsutvalget. FNH-utvalget har bestått av:

Gjensidige: Kjell-Arild Reehorst, tildels også Stein Uhnger
If: Marit Nøkleby, siste året også Øyvind Gravdal
Vesta: Trond Gustavson, senere Roy Johansen
FNH: Mia Ebeltoft

Forsikringsbransjens representanter forsøkte å få gjennomslag for bransjens oppfatninger av hvordan regelverket burde være, men ser i ettertid at man ikke har klart å få ordlyden til å gjenspeile våre synspunkter fullt ut. Resultatet er blitt et regelverk med tildels uklare bestemmelser.

I likhet med i NS3430 skal hovedentreprenørs ansvarsforsikring omfatte skader forvoldt av underentreprenører, men i NS8405 er det fastslått at hovedentreprenørs selskap har regressrett overfor underentreprenøren.

Fordi det fortsatt er uklarheter mht. saksbehandlingen, vil forsikringsbransjen opprettholde avtalen fra 1993 i revidert stand. Avtalens hensikt er å klarlegge hvordan saksbehandlingen skal skje hvis en skade kan dekkes både på hoved- og underentreprenørs ansvarsforsikring.

Medforsikring?

Det er hevdet at bestemmelsen om at hovedentreprenørens forsikring skal omfatte skader forvoldt av underentreprenør medfører at underentreprenøren er medforsikret på

hovedentreprenørs ansvarsforsikring. Forsikringsbransjen er uenig i en slik tolkning på bakgrunn av revisjonsarbeidet, bestemmelsens ordlyd, samt regressretten.

Det ble vurdert om avtalen også skulle kommentere medforsikringsproblematikken. Det var imidlertid enighet om at det enkelte selskap bør regulere dette i sine vilkår.

Dersom underentreprenør skal være medforsikret, vil det medføre en totalt uoversiktlig risikoeksponering for hovedentreprenørs forsikringsselskap. Entreprenørforsikringene tegnes stort sett på årsbasis, og det er umulig for hovedentreprenør på forhånd å oppgi hvilke underentreprenører som skal være med. Forsikringen måtte derfor prissettes uten at det var kjent hvem som ville være dekket.

Full medforsikring for underentreprenøren kan dessuten føre til at underentreprenørene ikke lenger tegner ansvarsforsikring. Selv om egenandelen på hovedentreprenørs forsikring kan være høy, kan det være billigere å betale denne enn å tegne egen forsikring.

Hvilke skadetyper er dekket både på hoved- og underentreprenørs ansvarsforsikring?

Tilfeller som reguleres av denne avtalen, er:

- Skader på deler av bygget eller anlegget som ikke er en del av verken hovedentreprenørs eller underentreprenørs kontraktsarbeid, når skaden er en følge av mangel som skyldes uaktsomhet hos underentreprenøren (jfr. pkt. 36.5.).
- Andre skader utenfor kontraktsarbeidet, såfremt disse er en følge av utførelsen av kontraktsarbeidet, dersom underentreprenøren er erstatningsansvarlig etter alminnelige erstatningsregler (jfr. pkt. 42.2.)
- Skader som nevnt i de to foregående avsnitt, hvor underentreprenøren er erstatningsansvarlig, men hvor også hovedentreprenøren har et medansvar.

Tilfeller som faller utenfor avtalen, er:

- Skader hvor hovedentreprenør er eneansvarlig
- Skader forvoldt av underentreprenør på deler av bygget utenfor underentreprenørens kontrakt, men innenfor hovedentreprenørens kontrakt.
- Skader på hovedentreprenørs og underentreprenørs kontraktsarbeid

Se forøvrig *vedlagte* skisse og tabelloversikt.

Avtalens virkeområde

Flere av standardene for byggesaker inneholder tilsvarende regler som NS8405. Det er praktisk at like tilfeller er underlagt samme regelverk, og det er derfor enighet om å la den gjelde for alle NS'er med tilsvarende regler.

Endringer i forhold til tidligere avtale

Den nye avtalen tar utgangspunkt i avtalen fra 1993. To innledningsavsnitt er nye, og av de nummererte punktene er nr. 1 og 2 tilnærmet uendret, nr. 3 og 4 en del endret, mens nr.

5 og 6 stort sett er nye. Den gamle avtalens pkt. 4. Tvisteløsning er strøket fordi det var enighet om at en tvist om avtalen bør føres for alminnelige domstoler.

De enkelte punktene:

1. Skadelidte kan være byggherre, en annen entreprenør i prosjektet, eller en utenforstående. Skadelidtes valgfrihet mht. hvem erstatningskravet rettes mot består uansett innholdet i avtalen, men ifølge avtalen skal skadelidte informeres om hvilke alternativer som finnes, og "forsøkes veiledet" til å rette kravet mot den skadevoldende entreprenør. Dette vil normalt gi skadelidte det samme oppgjøret som om kravet blir rettet mot hovedentreprenør.

I enkelte sjeldne tilfeller kan krav mot hovedentreprenøren gi bedre oppgjør enn krav mot underentreprenøren. Dette vil være tilfelle hvis hovedentreprenøren har høyere forsikringssum enn underentreprenøren, eller hvis hovedentreprenørens ansvarsforsikring har et mer omfattende dekningsomfang. Det ble diskutert om det skulle tas inn noe om dette i avtalen, men konklusjonen var at dette vil være så sjeldne tilfeller at det ikke er praktisk å ta det inn. Det kan forøvrig også tenkes tilfeller hvor underentreprenørens dekning gir best oppgjør.

I mange tilfeller vil skaden være dekket av en tingsforsikring. Da trer tingskadeselskapet inn i skadelidtes rettigheter, og selskapet har samme valgfrihet som skadelidte. Det ble diskutert om det i avtalen skulle tas inn at tingsforsikringsselskapet alltid skulle fremme regresskravet mot skadevolder, men konklusjonen var at dette verken var nødvendig eller ønskelig. Dersom selskapet har tiltrådt avtalen, er det naturlig at regresskravet fremmes mot skadevoldende entreprenør, og i de tilfeller hvor regress mot hovedentreprenør vil gi et bedre oppgjør, har tingsforsikringsselskapet valgfriheten i behold.

Den gamle avtalens pkt. 1 startet med: "Sikrede og/eller skadelidte kan velge..". Det er bare hovedentreprenøren som har betegnelsen sikrede i hovedentreprenørens ansvarsforsikring, og tilsvarende bare underentreprenøren i dennes forsikring. Disse sikrede skal melde skade til eget selskap. Det var derfor enighet om å stryke "sikrede" både i dette pkt. og i pkt. 2 og 3.

2. Dette punkt fastslår at dersom kravet er fremmet overfor ansvarlig skadevolder, skal saken i sin helhet behandles av dennes forsikringsselskap.
3. Første setning i dette punkt er ikke realitetsendret, men den gamle avtalen inneholdt i tillegg følgende setning: "Ved eventuell uenighet er det standpunkt hovedentreprenørens forsikringsselskap inntar ikke bindende for skadevoldende underentreprenørs selskap."

Det ble diskutert om dette skulle beholdes og om det skulle tas inn noe om konsekvenser av mangelfull orientering fra hovedentreprenørs selskap og/eller manglende tilbakemelding på orientering.

Konklusjonen ble at alminnelige rettsregler burde komme til anvendelse i alle disse situasjonene, og at det ikke var ønskelig eller naturlig å regulere dette i avtalen.

4. Utgangspunktet for de tilfeller avtalen gjelder, er at underentreprenør er fullt ut ansvarlig for skaden. Hvis hovedentreprenøren er medansvarlig, skal skaden fordeles iht. skyldgrad. Hvis selskapene er uenige om fordelingen av ansvaret, bør erstatning utbetales til skadelidte og selskapene gjøre opp etterpå.
5. Forrige avtale hadde 6 mndrs. frist "til utgangen av kalenderåret". Når avtalen fastslår at uttreden ikke har virkning for allerede inntrufne skader, kan det ikke være nødvendig med så lang frist. Forrige avtale hadde ingen bestemmelse om hvem varselet skulle gå til, mens det er nå er lagt inn at dette skal gå til FNH.
6. Det er ønskelig at alle erstatningskrav heretter behandles likt, uansett hvilken NS avtalen bygger på. Siden avtaler fortsatt inngås på basis av NS3430, er denne tatt med, og avtalen gjøres samtidig gjeldende for alle andre norske standarder med tilsvarende bestemmelser.

Det ble valgt å la avtalen gjelde for skader inntruffet etter 1. januar 2004 siden dette er tidspunktet for ikrafttreden av NS8405.

7. Dette punkt ble tilføyd for å sikre at avtalen ikke ble tolket i retning av å utvide eller begrense rettigheter til direktekrav.